

ВКДП НГУ 7-00(07).01

НАСТАНОВА З РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

ЛИСТОПАД 2021

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень на розповсюдження немає.

**ДЕПАРТАМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ
УКРАЇНИ**

ВКДП НГУ 7-00(07).01

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ командувача

Національної гвардії України

24.11.2021 № 545

**НАСТАНОВА
З РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ У
НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

**Військова керівна
деталізована
публікація
з організації розвитку
військових керівних
документів**

ЛИСТОПАД 2021

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень на розповсюдження немає.

**ДЕПАРТАМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

ПЕРЕДМОВА

Настанову з розвитку військових публікацій у Національній гвардії України (далі – Настанова) розроблено робочою групою офіцерів управління планування, оцінювання та сертифікації департаменту професійної підготовки Головного управління Національної гвардії України разом з відділом стратегічного і середньострокового планування та сумісності з військовими структурами НАТО на підставі військових публікацій Збройних Сил України з метою вироблення єдиних підходів до порядку розроблення та впровадження керівних документів щодо підготовки та застосування Національної гвардії України та погоджено із структурними підрозділами Головного управління Національної гвардії України.

Настанова призначена для персоналу та структурних підрозділів, що беруть участь у процесах створення та розвитку військових публікацій Національної гвардії України (командувач Національної гвардії України, його заступники, структурні підрозділи Головного управління Національної гвардії України, робочі групи з розроблення військових публікацій тощо).

Усі зауваження та пропозиції, що стосуються цієї Настанови, надавати до управління планування, оцінювання та сертифікації департаменту професійної підготовки Головного управління Національної гвардії України (контактний телефон розробників для надання зауважень та пропозицій – 428-66-43).

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	2
	ЗМІСТ	3
	ВСТУП	4
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	5
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	6
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	9
1.	ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ: ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ТА ВИМОГИ	10
2.	ПІДГОТОВКА ДО РОЗРОБЛЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ПУБЛІКАЦІЇ	13
3.	ФОРМУВАННЯ ПЕРЕЛІКУ ТА ПОБУДОВА (УДОСКОНАЛЕННЯ) ЗАГАЛЬНОЇ ІЄРАРХІЇ ВІЙСЬКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ	14
4.	РОЗРОБЛЕННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЗНАЧЕНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ПУБЛІКАЦІЇ	14
5.	КЕРІВНИЦТВО ПРОЦЕСОМ РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОЇ ПУБЛІКАЦІЇ	17
6.	ДОДАТКИ	19
7.	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	24

ВСТУП

Ця Настанова відображає рекомендації та вказівки з питань розвитку військових публікацій, розподіл обов'язків посадових осіб Національної гвардії України щодо планування, розроблення, упровадження та вдосконалення військових публікацій.

Настанова є визначальним доктринальним документом з питань розвитку військових публікацій у Національній гвардії України, застосовується для планування, розроблення, упровадження та вдосконалення військових публікацій за всіма напрямками діяльності Національної гвардії України.

ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
ВКП 7-00(01).01	Доктрина підготовки сил оборони держави, затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 21.01.2020 № 18
ВД 7-05(03).01	Доктрина розвитку військових публікацій у Збройних Силах України, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 29 травня 2020 року

Примітка. У разі якщо військову публікацію, на яку подано посилання, замінено новою або до неї внесено зміни, слід застосовувати нову військову публікацію, охоплюючи всі внесені до неї зміни.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Бойовий статут – документ, який визначає основи бойової діяльності (бойових дій) військових частин (підрозділів) складових сил безпеки та оборони.

Військова публікація – військовий керівний документ, навчально-методичний матеріал, затверджений наказом командувача Національної гвардії України, що встановлює для загального (обмеженого доступу) й багаторазового використання правила, загальні принципи або характеристики, які стосуються сфери військової діяльності чи її результатів.

Виконавець військової публікації – структурний підрозділ Головного управління Національної гвардії України або визначена посадова (службова) особа цих структурних підрозділів, що бере участь у безпосередньому розробленні проєкту документа та виконує завдання в інтересах головного виконавця під час підготовки та погодження проєкту.

Довідник – навчальне видання довідкового характеру, яке містить упорядкований предметний матеріал, узагальнені стислі відомості для певних категорій спеціальностей, зразків озброєння та військової техніки тощо.

Доктрина – документ, який відображає систему поглядів, керівні принципи, умови і шляхи досягнення мети діяльності у відповідному напрямі, що визначає діяльність військових формувань під час виконання ними завдань за призначенням.

«Життєвий цикл» військової публікації – проміжок часу, який починається з моменту визначення потреби в необхідності розроблення документа і закінчується в момент його скасування та супроводжується сукупністю взаємопов'язаних процесів планування, розроблення (уточнення), прийняття, оприлюднення, запровадження, застосування та скасування. «Життєвий цикл» військової публікації зазвичай складає три роки. Після його закінчення військова публікація підлягає розгляду та аналізу для подальшого прийняття рішення щодо її актуальності (необхідності внесення змін, скасування або видання нової військової публікації). За нагальної потреби (на підставі узагальнення досвіду застосування сил та засобів, змін у підходах до їх підготовки та застосування тощо) внесення змін може здійснюватися до закінчення «життєвого циклу» військової публікації за окремим розпорядженням посадової особи, яка її затверджувала.

Запровадження військової публікації – комплекс заходів, що включає вивчення та прийняття рішення про застосування в межах компетенції положень (норм, вимог) доктринального документа, прийняття до прямого застосування або розроблення відповідного адміністративно-організаційного документа (внесення відповідних змін до чинних документів), надання йому чинності в установленому порядку, застосування розробленого документа в діяльності Національної гвардії України.

Збірник – документ, що містить різні матеріали, документи, зведені закони, нормативи (вправи, прийоми) для певного їх використання у

відповідній сфері діяльності (підготовки) військових частин (підрозділів, військовослужбовців) складових сил безпеки та оборони.

Керівництво розвитком військової публікації – процес цілеспрямованого впливу командирів (начальників) на підпорядковані структурні підрозділи з метою послідовного виконання вимог щодо підготовки та безпосереднього розвитку військової публікації для забезпечення, підтримання відповідності їх положень змісту, завданням, процедурам, викладеним у ключових доктринах за напрямком діяльності, набутому досвіду їх використання та результатам їх апробації.

Концепція – документ, який відображає генеральний замисел, організацію дій, формує погляди на термінологію, структуру і зміст відповідних систем у військовій сфері, напрями (шляхи) їх розвитку в довгостроковій перспективі.

Курс підготовки – документ, який визначає зміст, обсяг, організацію, порядок, методику і послідовність підготовки підрозділів (військовослужбовців) до виконання завдань за призначенням.

Методика – документ, який визначає сукупність способів і прийомів доцільного проведення процесу підготовки.

Настанова – документ, який містить рекомендації та вказівки органам військового управління (штабам), військовим частинам (підрозділам) з окремих питань підготовки, застосування і забезпечення операцій (бойових дій), а також з питань їх оперативної та бойової підготовки.

Оперативні (бойові, спеціальні) спроможності – сукупність властивостей, які визначають здатність органу військового управління (штабу), військової частини (підрозділу) виконати завдання (бойові завдання) за призначенням відповідно до визначених стандартів.

Посібник – навчальне видання, яке доповнює або частково замінює підручник у викладі навчального матеріалу з певного предмета, курсу підготовки або сфери діяльності (підготовки, застосування тощо) військових частин (підрозділів, військовослужбовців) складових сил безпеки та оборони. Посібник повинен мати деталізований навчально-методичний матеріал та містити необхідний довідковий графічний матеріал у вигляді рисунків, ескізів, діаграм, графіків, схем тощо.

Програма підготовки – документ, який визначає завдання, вимоги та зміст оперативної, бойової підготовки (підготовки за фахом) органів військового управління (штабів), військових частин (підрозділів) та особового складу.

Розвиток військової публікації – процес підготовки, розроблення, запровадження (оприлюднення, розповсюдження) та вдосконалення військової публікації, у результаті чого виникає нова версія військової публікації внаслідок зміни змісту або структури документа (виникнення, трансформація або зникнення його структурних елементів, зв'язків).

Тактична публікація – документ, який визначає основи організаційної, спеціальної сторін діяльності військових частин (підрозділів) складових сил безпеки та оборони, містить норми та правила, які встановлюють порядок і

спосіб виконання заходів у межах визначення видів діяльності.

Технічна публікація – документ, який містить вказівки та вимоги з питань порядку виконання дій щодо ведення бойових дій, правил обладнання та експлуатації озброєння та військової техніки, їх зберігання.

Інші терміни, які використовуються в цій Настанові, уживаються в значеннях, наведених у Законах України «Про національну безпеку України», «Про оборону України», «Про Національну гвардію України» та інших нормативно-правових актах України.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
ВП	Військова публікація
ДПП	Департамент професійної підготовки
ЗСУ	Збройні Сили України
ОВТ	Озброєння та військова техніка
НАТО	Організація Північноатлантичного договору
НГУ	Національна гвардія України
ФІЕР (ФІЕП)	International Association of Gendarmeries and Police Forces with Military Status (Міжнародна асоціація сил жандармерії та поліції у статусі військової установи)

1. ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ: ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ТА ВИМОГИ

1.1. Настанова – документ, що відображає рекомендації та вказівки з питань підготовки та розроблення ВП, їх упровадження та вдосконалення за всіма напрямками діяльності. Метою розвитку ВП є формування концептуальної основи для підготовки та виконання НГУ визначених законодавством України завдань. Ця Настанова надає рекомендації:

структурним підрозділам (посадовим особам) Головного управління НГУ, які відповідають за загальну організацію розвитку ВП у НГУ, супроводження окремих напрямків діяльності;

представникам органів військового управління (військових частин, закладів та установ), які у складі робочих груп беруть участь у розробленні конкретних ВП.

1.2. Настанова ґрунтується на:

результатах аналізу чинних нормативно-правових актів сил безпеки та оборони;

пріоритетності запровадження у сфері розвитку доктринальних документів стандартів і принципів, прийнятих у ЗСУ, у тому числі стандартів держав-членів НАТО та кращих практик аналогічних іноземних формувань-членів FIER;

досвіді об'єднаного застосування сил і засобів складових сил безпеки та оборони, набутому під час проведення антитерористичної операції на сході України, операції Об'єднаних сил;

системності в процесі розроблення (уточнення), запровадження.

1.3. ВП поділяються:

а) за класифікацією – на доктринальні документи (доктрини, концепції, настанови, бойові статuti, тактичні публікації) та навчально-методичні матеріали (методики, посібники, курси, програми, збірники, технічні публікації, довідники);

б) за способом розповсюдження – на друковані та електронні.

У свою чергу навчально-методичні матеріали мають послідовно деталізувати зміст доктринальних документів за відповідним напрямом діяльності, надавати вичерпну інформацію про складову відповідних процесів і процедур, а також розкривати порядок їх застосування.

1.4. Загальна сукупність доктринальних документів складає ієрархічну систему із:

вертикальним розподілом за функціональною ознакою структурних підрозділів Головного управління НГУ;

горизонтальним розмежуванням за рівнями важливості (ключові доктрини та настанови) та за рівнями застосування (оперативно-тактичного і тактичного).

Сукупність доктринальних документів складає ієрархію доктринальних

документів НГУ (додаток 1), перелік яких відображається в Плані розроблення доктринальних документів НГУ згідно з [1].

1.5. Головною є Доктрина діяльності НГУ (далі – Головна доктрина), яка розробляється на основі Конституції України, Законів України «Про Національну гвардію України», «Про національну безпеку України» та враховує положення Стратегії національної безпеки України, Стратегії воєнної безпеки України і Стратегії громадської безпеки та цивільного захисту України.

1.6. Ключовими є доктрини з питань лідерства, оперативного планування, бойового застосування та управління військами (силами), розвідувального забезпечення виконання завдань; оперативної та бойової підготовки, підготовки персоналу; організації служби; роботи з персоналом; логістичного забезпечення; організаційного забезпечення виконання завдань і функцій, покладених на командувача НГУ; організації зв'язку, забезпечення безпеки спеціальних видів зв'язку та кіберзахисту інформаційно-телекомунікаційних систем та мереж, а також організації технічного забезпечення зв'язку та інформаційних систем; стратегічного та середньострокового планування розвитку. Вони змістовно поєднуються з головною доктриною, є вищими документами за відповідним напрямком та підґрунтям для розроблення інших ВП.

1.7. Решта ВП, які є нижчими документами за відповідними напрямками, є продовженням та деталізацією Головної та ключових (за відповідним напрямком) доктрин.

1.8. Зміст ВП має відповідати критеріям, які забезпечуються:

актуальність – зосередження уваги виключно на специфіці, що стосується теми доктринального документа, аспектів підготовки і застосування військ (сил), які відповідають вимогам сьогодення, є актуальними та доречними в дійсній або перспективній (прогнозованій) обстановці за можливості повторення інформації, що деталізується в інших публікаціях;

гнучкість – можливістю оперативного (швидкого) використання зазначеної в доктринальних документах теорії в різних умовах обстановки;

зрозумілість – відсутністю двозначного тлумачення змісту та потреби додаткових запитів та роз'яснень (без загальних фраз і формулювань, які не дають чіткого розуміння);

критичність – відсутністю впливу на повноваження та обов'язки командира (начальника) щодо самостійного визначення найбільш доцільного варіанту дій в обстановці, що склалася на момент прийняття управлінського рішення (рішення на ведення операції (бойових дій)). Зміст доктринальних документів має відповідати на запитання «як думати?», а не «що думати?». Завдяки цьому доктринальний документ сприятиме розвитку ініціативи, творчості та створюватиме умови, які дозволять командирові (начальникові)

вільно пристосовуватися до різної обстановки;

послідовність – логічністю наведених положень, які надаються у взаємозв'язку зі змістом документів вищої ієрархії;

стислість – викладенням лише необхідної інформації, використанням лаконічних формулювань, простих зворотів мови із застосуванням загальноприйнятих термінів і скорочень (надається лише та інформація, яка невідома, але є необхідною).

1.9. Основні принципи розвитку ВП (згідно з пунктом 1.9 ВД 7-05(03).01) передбачають:

адаптація до підходів НАТО та ЄІЕР – підготовка та безпосереднє відпрацювання проєктів доктринальних документів здійснюється після вивчення аналогічних військових публікацій НАТО, аналогічних іноземних формувань-членів ЄІЕР, адаптації їх до структури та змісту відомчих нормативно-правових актів;

об'єднаність – розроблення та вдосконалення здійснюються на основі ідеї «об'єднаного характеру» планування, підготовки, застосування, усебічного забезпечення сил безпеки та оборони;

орієнтація на майбутнє – для того, щоб доктринальні документи забезпечували набуття спроможностей до ведення операцій (бойових дій) у подальшому, слід урахувати, що частка їхнього змісту повинна розкривати питання створення, розвитку чи набуття перспективних бойових та оперативних спроможностей; перспективних форм і способів застосування; перспективних зразків ОВТ тощо;

посилання – для того, щоб не перевантажувати доктринальні документи надлишковою інформацією (описами, інструкціями, деталізованими процесами тощо) використовуються посилання на відповідні документи;

супроводжуваність – забезпечення відповідного змісту доктринальних документів сучасному рівню воєнного мистецтва, реальним оперативним, бойовим (спеціальним) спроможностям та прогнозованим умовам застосування військ (сил) шляхом унесення змін до відповідних положень протягом усього «життєвого циклу» ВП;

циклічність – розвиток з визначеним переліком заходів (процесів), які відбуваються впродовж певного проміжку часу із подальшим повторенням.

1.10. Система розвитку ВП являє собою сукупність взаємопов'язаних елементів:

а) суб'єкти – персонал та структурні підрозділи, що беруть участь у розвитку ВП (командувач НГУ, його заступники, структурні підрозділи Головного управління НГУ, робочі групи з розроблення ВП тощо);

б) об'єкти – відображені у ВП теорія та практика воєнного мистецтва як сукупність знань про закономірності, принципи, характер, зміст, методи планування, підготовки, забезпечення та ведення операцій (бойових дій, боїв) на оперативному та тактичному рівнях;

в) засоби розвитку – наукове, матеріально-технічне, інформаційне, фінансове забезпечення, зусилля персоналу тощо).

1.11. Процес розвитку ВП включає чотири складові:

а) підготовку до розроблення ВП;

б) формування переліку та побудову (удосконалення) загальної ієрархії ВП;

в) розроблення та вдосконалення визначеної ВП;

г) керівництво процесом розвитку ВП.

Зазначені складові, розглянуті в розділах цієї Настанови, викладено далі.

2. ПІДГОТОВКА ДО РОЗРОБЛЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ПУБЛІКАЦІЇ

2.1. Підготовка до розроблення ВП включає:

а) планування розвитку ВП;

б) організаційну роботу з розвитку ВП;

в) усебічне забезпечення розвитку ВП.

2.2. Планування розвитку ВП полягає в колективній роботі керівників структурних підрозділів (посадових осіб) Головного управління НГУ щодо визначення порядку та послідовності проведення узгоджених заходів з формування переліку ВП, побудови (уточнення) їх ієрархії, удосконалення структури, змісту та оформлення визначених ВП, усебічного забезпечення спланованих заходів (з урахуванням виділених фінансових ресурсів) та відображення їх у планувальних документах.

Координація відповідної роботи покладається на ДПП Головного управління НГУ згідно з [1].

2.3. Організаційна робота з розвитку ВП полягає в організації управління розробниками ВП, взаємодії між ними та здійсненні контролю за виконанням заходів. Досягається шляхом проведення робочих зустрічей (засідань) посадових осіб зацікавлених структурних підрозділів Головного управління НГУ, вітчизняних та іноземних експертів (радників) тощо.

2.4. Усебічне забезпечення розвитку ВП включає:

формування фінансових ресурсів для забезпечення виконання завдань розвитку ВП;

планування та ефективний розподіл зусиль і робочого часу персоналу, залученого до розвитку ВП;

забезпечення розвитку ВП військовим майном та витратними матеріалами;

аналіз ефективності використання виділених ресурсів.

3. ФОРМУВАННЯ ПЕРЕЛІКУ ТА ПОБУДОВА (УДОСКОНАЛЕННЯ) ЗАГАЛЬНОЇ ІЄРАРХІЇ ВІЙСЬКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ

3.1. Формування (перегляд існуючого) переліку та ієрархії ВП проводиться відповідно до змін в Конституції України, законах України, актах Президента України, Верховного Головнокомандувача ЗСУ, Кабінету Міністрів України та інших нормативно-правових актах України.

Для складання (внесення змін) до переліку та ієрархії ВП ДПП Головного управління НГУ організовує та здійснює:

а) формування пропозицій керівників структурних підрозділів Головного управління НГУ щодо виявлення тієї чи іншої проблеми у сфері підготовки та застосування НГУ, визначення необхідності її розв'язання шляхом видання нової або відображення в існуючій ВП (уточнення окремих положень);

б) отримання зазначених пропозицій (із відповідним обґрунтуванням змін, визначенням проблеми, що виникла в ході використання ВП або у зв'язку з появою нового завдання, що потребує видання нової ВП) та їх узагальнення;

в) підготовку для подання на затвердження командувачу НГУ пропозицій щодо відпрацювання нової ВП або внесення змін до вже існуючої;

г) унесення змін до переліку та ієрархії доктринальних документів НГУ.

3.2. При формуванні пропозицій керівниками структурних підрозділів Головного управління НГУ враховується необхідність розгляду та аналізу існуючих ВП для подальшого прийняття рішення щодо їх актуальності (необхідності внесення змін, скасування або видання нової ВП) по завершенні «життєвого циклу» кожної із ВП.

4. РОЗРОБЛЕННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЗНАЧЕНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ПУБЛІКАЦІЇ

4.1. Розроблення ВП здійснюється з дотриманням установлених вимог щодо її оформлення згідно з [2].

Підставою для розроблення ВП можуть бути:

накази (розпорядження) Міністерства внутрішніх справ України, директиви Генерального штабу ЗСУ;

накази (розпорядження) командувача НГУ;

інші рішення, які приймаються в ході інформаційно-аналітичної роботи органів військового управління оперативного рівня. При цьому слід враховувати, що органи управління тактичного рівня мають право ініціювати підготовку будь-якої ВП перед старшим начальником.

4.2. Розроблення ВП здійснюється поетапно. Першому етапу розроблення ВП передують ретельне вивчення суті питання, яке підлягає розкриттю в цій публікації, законодавчих та інших нормативно-правових актів, усього переліку чинних наказів, які регулюють відповідні питання, ВП ЗСУ за відповідним

напрямок, інших додаткових матеріалів (звітів, пропозицій, узагальнень, доповідей, актів, військових стандартів, стандартів НАТО тощо).

Процес розроблення (розвитку) ВП включає п'ять етапів:

перший – узагальнення пропозицій керівників структурних підрозділів Головного управління НГУ щодо доцільності опрацювання тієї чи іншої проблеми у сфері підготовки та застосування НГУ, її відображення у відповідній ВП (а під час розвитку існуючого документа – щодо внесення змін до ВП); уточнення окремих положень та вимог; аналіз проблеми; формулювання концепції нового документа – ДПП Головного управління НГУ;

другий – визначення загального замислу та формальних меж (обсяг, структура) проекту документа (змін до існуючого документа); окреслення кола тих, хто буде залучений до роботи; призначення головного і відповідального виконавця, координаторів роботи, складання плану-проспекту розроблення (уточнення) ВП (додаток 2), який визначає орієнтовну структуру зазначеного документа, стислий зміст кожного розділу (підрозділу, пункту), тривалість цієї роботи, відповідального виконавця та перелік співвиконавців – структурний підрозділ Головного управління НГУ за відповідним напрямком діяльності;

третій – опрацювання проекту ВП (нового проекту ВП для заміни чинного документа), надання його на погодження до заінтересованих структурних підрозділів Головного управління НГУ, інших структур – головний виконавець ВП;

четвертий – доопрацювання проекту ВП (змін до ВП) відповідно до наданих зауважень та пропозицій; подання на затвердження; уведення в дію – головний виконавець ВП;

п'ятий – апробація проекту ВП (змін до ВП), який уведений у дію, у військових частинах (підрозділах); збір і узагальнення зауважень та пропозицій; оперативне доопрацювання ВП та публікація в остаточній редакції. Для розвитку вже існуючої публікації даний етап не обов'язковий і проводиться за рішенням головного виконавця.

4.3. Крім того, ураховуючи необхідність забезпечення європейської та євроатлантичної інтеграції України, має бути здійснена адаптація ВП, яка розробляється, до вимог чинних стандартів НАТО, або з урахуванням кращих практик аналогічних іноземних формувань-членів ЄІЕР. У рамках адаптації передбачається:

вивчення ВП НАТО та іноземних формувань-членів ЄІЕР за визначеним напрямком;

проведення порівняльного аналізу;

підготовка рекомендацій щодо приведення змісту ВП у відповідність до доктрин, настанов, статутів тощо НАТО з урахуванням кращих практик аналогічних формувань-членів ЄІЕР; затвердження зазначених рекомендацій керівником, що відповідає за розроблення ВП; уточнення на їх підставі проекту ВП сил безпеки та оборони; залучення до цього процесу іноземних та юридичних радників шляхом проведення семінарів, конференцій, зустрічей за

круглим столом тощо.

4.4. Чинники, які впливають на розвиток ВП:

різкі зміни (загострення) воєнно-політичної та воєнно-стратегічної обстановки та відповідні зміни воєнної стратегії держави;

розвиток науково-технічного прогресу та відповідної зброї, форм і способів її застосування;

досвід ведення бойових дій;

результати практичного використання ВП.

Об'єктами розвитку ВП виступають:

а) структура ВП;

б) зміст ВП;

в) оформлення ВП.

4.5. Головний виконавець ВП відповідає за весь процес розвитку документа від його підпису до відміни.

Усім користувачам ВП надається право надавати пропозиції до структури і змісту документа головному виконавцю, коли виникає потреба у внесенні будь-якої зміни. У разі конфлікту інтересів, коли головний виконавець незгоден вносити зміни до ВП, а його користувач вважає їх важливими, вони надаються до ДПП Головного управління НГУ для прийняття відповідного рішення визначеною посадовою особою.

4.6. ВП, яка містить процеси, процедури, стандарти підготовки, що потребують безпосередньої участі інших складових сил безпеки та оборони, повинна погоджуватися з відповідними структурами. Про це головний розробник повідомляє ДПП Головного управління НГУ.

4.7. Розвиток структури та надання відповідного позначення ВП здійснюється з урахуванням вимог [2].

При цьому зміни до ВП вносяться посадовою особою, до повноважень якої належить це питання, за погодженням з ДПП Головного управління НГУ.

4.8. Розвиток змісту ВП здійснюється шляхом унесення до документа відповідних змін за встановленим цією Настановою порядком.

4.9. Результат розвитку доктринальних документів уноситься до ієрархії доктринальних документів НГУ, яка оприлюднюється на офіційному вебсайті НГУ та уточнюється ДПП Головного управління НГУ щокварталу за результатами перегляду ВП НГУ.

5. КЕРІВНИЦТВО ПРОЦЕСОМ РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОЇ ПУБЛІКАЦІЇ

5.1. Основними заходами під час керівництва розвитком ВП є:

а) систематичний аналіз потреб військ (сил) та постановка (уточнення) завдань щодо розвитку ВП на період підготовки;

б) практичне відпрацювання (розвиток) ВП підпорядкованими структурними підрозділами (посадовими особами) з одночасним коригуванням їх структури та змісту за результатами контролю;

в) надання керівником практичної допомоги розробникам ВП;

г) надання відповідним посадовим особам прав щодо розвитку ВП, визначення їх обов'язків та відповідальності;

д) моніторинг та постійне узагальнення передового (кращого) досвіду з питань розвитку ВП і впровадження його в практику діяльності органів управління (військових частин);

е) сучасне та науково-обґрунтоване розроблення ВП;

ж) організація та здійснення наукових (науково-дослідних) робіт в інтересах розвитку найбільш важливих ВП або окремих питань їх змісту;

з) оприлюднення електронних копій та видання затверджених ВП у друкованому форматі, доведення до органів військового управління (штабів), військових частин (підрозділів);

и) контроль згідно зі стандартом контролю розроблення (розвитку) ВП (додаток 3);

к) ведення моніторингу стану розвитку ВП у НГУ з відображенням на офіційному вебсайті НГУ (у вигляді ієрархії) та щоквартальним оновленням з урахуванням індикатора стану розроблення (уточнення) ВП (додаток 4).

5.2. Керівництво розвитком ВП здійснюється згідно з таким розподілом повноважень:

а) командувач НГУ:

визначає основні засади щодо основних напрямків розвитку ВП;

затверджує Головну доктрину, ключові доктрини, настанови та інші ВП, які розробляються структурними підрозділами Головного управління НГУ;

б) заступник командувача НГУ:

здійснює загальне керівництво розвитком ВП;

формує загальний порядок розвитку ВП із виданням відповідних розпорядчих документів;

подає на затвердження командувачеві НГУ Головну доктрину, ключові доктрини, настанови та інші ВП, які розробляються структурними підрозділами Головного управління НГУ;

в) структурні підрозділи Головного управління НГУ:

здійснюють підготовку, подання на затвердження та внесення змін до ВП,

координацію діяльності щодо розроблення ВП за своїм напрямком діяльності;
надають у встановленому порядку обґрунтовані пропозиції щодо внесення змін до переліку та ієрархії доктринальних документів;
розробляють, перевіряють, переглядають ВП та вносять зміни до них, за необхідності – подають пропозиції щодо скасування ВП;
розповсюджують ВП за своїм напрямком діяльності, забезпечують їх використання;
своєчасно інформують керівний склад (через ДПП Головного управління НГУ) щодо результатів розроблення доктринальних документів згідно з [1];
проводять конференції, семінари та наради з питань розвитку ВП за своїм напрямком діяльності;

г) органи військового управління, військові частини, установи НГУ, тощо:

забезпечують за необхідності участь представників у конференціях, семінарах та нарадах щодо обговорення ВП;
подають у встановленому порядку до відповідних структурних підрозділів Головного управління НГУ обґрунтовані пропозиції щодо внесення змін до ВП, переопрацювання, розроблення нових ВП у частині, що стосується їх сфери службової діяльності.

**Заступник командувача
Національної гвардії України
генерал-лейтенант**

Юрій ЛЕБІДЬ

ІЄРАРХІЯ
доктринальних документів Національної гвардії України

Головна доктрина		Доктрина діяльності НГУ										
Публікації оперативно-тактичного рівня	Ключові доктрини	Доктрина з лідерства в НГУ										
		Планування застосування		Підготовка персоналу		Організація служби	Робота з персоналом		Логістичне забезпечення	Організація зв'язку	Планування розвитку	Інші напрямки
		з планування операцій (дій)	із розгортання та перегрупування військ	з організації підготовки в НГУ		з організації служби	з кадрової політики та процедур	з організації роботи з особовим складом НГУ	з логістики НГУ	об'єднані комунікаційні та інформаційні системи НГУ	з планування розвитку в НГУ	стратегічних комунікацій НГУ
	з участі НГУ в об'єднаних операціях	щодо заходів (процедур) об'єднаного планування в ОВУ НГУ									з публічного спілкування в НГУ	
	процедури розвідки в НГУ											
	з структури та функціонування пунктів управління в НГУ	з бойової підготовки в НГУ	з оперативної підготовки в НГУ		з воєнно-історичної роботи в НГУ		з організації квартирно-експлуатаційного забезпечення НГУ	з організації зв'язку в НГУ			з організації служби військ у НГУ	
		з організації узагальнення досвіду в НГУ	з організації оцінювання та сертифікації в НГУ								про військово-оркестрову службу НГУ	
Публікації тактичного рівня	Настанови	з тактичної розвідки в НГУ	з подолання водних перешкод та суходолів	здійснення підготовки відповідно до правил ведення бою	з розвитку військових публікацій у НГУ	з медичного забезпечення НГУ	з психологічного супроводження виконання о/с СБЗ у бойових (екстремальних) умовах				з організації охорони та оборони військових містечок (об'єктів) НГУ	
		з виконання завдань повітряної розвідки в НГУ	щодо роботи з вибухонебезпечними предметами	підготовка та навчання о/с для проведення операції в місті	з підготовки персоналу в НГУ	з медичного планування в НГУ	з реінтеграції осіб, звільнених з примусової ізоляції				з особливостей застосування авіації НГУ	
		з геопросторової підтримки НГУ	з ХБР чи ЯЗ військ (сил)		підготовка та навчання о/с для участі в миротворчих операціях	з медичної розвідки в НГУ						про військові оркестри НГУ
		з вогневого ураження	порядок оповіщення, звітування та прогнозування щодо загрози використання ХБРЯЗ			з превентивної медицини в НГУ	з підготовки до виживання в екстремальних умовах та полоні (SERE)					
		процедури наземної вогневої підтримки				з військової організації охорони здоров'я в НГУ						
		зі СБЗ підрозділів СП НГУ	вплив носіння ІЗЗ від ХБРЯЗ на ефективність о/с та підрозділів під час військових операцій									
	з інженерної підтримки застосування військ											
Інші публікації	військові публікації за напрямком діяльності		військові публікації за напрямком діяльності		військові публікації за напрямком діяльності		військові публікації за напрямком діяльності		військові публікації за напрямком діяльності			

Додаток 2
до Настанови з розвитку військових
публікацій у Національній гвардії
України
(пункт 4.2 розділу 4)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник командувача Національної
гвардії України (за напрямком
діяльності)

ПЛАН-ПРОСПЕКТ
розроблення (уточнення) військової публікації

1. Мета. Розробити військову публікацію для (*курсивом викладається запропонована назва, робиться короткий опис*).
2. Передумови – (*вказати, що стало передумовою розроблення проєкту та необхідність його розроблення*).
3. Сфера застосування – (*викласти детальні рекомендації щодо змісту цього проєкту*).
4. Рекомендована цільова аудиторія – (*вказати користувачів*).
5. Список літератури (*перелічити наявні відповідні військові публікації та багатонаціональні публікації, які слід розглянути*).
6. Головний виконавець, співвиконавці, координатор.

№ з/п	Розділи військової публікації	Термін виконання	Виконавець	Відмітка про виконання

Розробник (головний виконавець) _____
(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Співвиконавці _____
(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

_____

(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Координатор _____
(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Відповідальна посадова особа головного виконавця військової публікації

_____

(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО
Директор департаменту професійної
підготовки

_____

(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Додаток 3
до Настанови з розвитку військових
публікацій у Національній гвардії
України
(пункт 5.1 розділу 5)

СТАНДАРТ КОНТРОЛЮ
розроблення (розвитку) військової публікації

№ з/п	Питання, що перевіряється	Відмітка про виконання
1	2	3
1.	Урахування вимог до змісту військової публікації: актуальність гнучкість зрозумілість критичність послідовність стислість	
2.	Додержання принципів розвитку військової публікації: адаптації до підходів НАТО об'єднаності орієнтації на майбутнє посилань супроводжуваності циклічності	
3.	Здійснення організаційної роботи розвитку військової публікації: організація управління структурним підрозділом, який відповідає за розвиток військової публікації; організація взаємодії між структурними підрозділами, які відповідають за розвиток військової публікації; контроль за виконанням заходів розвитку військової публікації	

1	2	3
4.	Усебічне забезпечення розвитку військової публікації: формування фінансових розрахунків для забезпечення виконання завдань розвитку; організація всебічного забезпечення розвитку; аналіз ефективності використання виділених ресурсів	
5.	Розроблення військової публікації: визначення загального замислу проєкту; відпрацювання проєкту військової публікації; доопрацювання та погодження; апробація проєкту військової публікації	
6.	Розвиток військової публікації: визначення загального замислу проєкту; відпрацювання проєкту військової публікації; доопрацювання та погодження; апробація проєкту військової публікації	
7.	Інше: наведення в тексті військової публікації прикладів; використання схем, малюнків, таблиць у тексті військової публікації; включення додатків до основного тексту військової публікації; делегування повноважень з питань розвитку нижчим рівням (підпорядкованим)	

Перевірів _____

(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Відповідальна посадова особа головного виконавця військової публікації _____

(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Додаток 4
до Настанови з розвитку військових
публікацій у Національній гвардії
України
(пункт 5.1 розділу 5)

ІНДИКАТОР
стану розроблення (уточнення) військової публікації

№ з/п	Відпрацьовано	Відсоток виконання	Примітка
1.	Затверджений план-проспект військової публікації	10	
2.	Розроблений та надісланий на погодження проект військової публікації (змін до неї)	40	
3.	Проведене перше погодження проекту військової публікації (змін до неї)	60	
4.	Розроблений та надісланий на остаточне погодження проект військової публікації (змін до неї)	75	
5.	Остаточного погоджений проект військової публікації (змін до неї)	80	
6.	Затверджена військова публікація (зміни до неї), проводиться її апробація	90	
7.	Військова публікація (зміни до неї), затверджена в остаточній редакції	100	

Відповідальна посадова особа головного виконавця військової публікації

(військове звання, Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)

1. Наказ командувача Національної гвардії України від 19.05.2021 № 210 «Про організацію розробки доктринальних документів Національної гвардії України».
2. Наказ командувача Національної гвардії України від 06.10.2021 № 456 «Про затвердження Інструкції з оформлення військових публікацій у Національній гвардії України».

